

- Διευθυντήριο
- Τρίτος δρόμος
- Συνεργασία κράτος
- Συνδιαμορφωτική

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Αρχείο
29.3

ΓΕΝΙΚΑ :

Ο Α. Παπανδρέου, με ένα ιστορικό γυτοκουμέντο, την διακήρυξη της 3ης Σεπτεμβρίου 1974, ανήγγειλε στον ελληνικό λαό, την ίδρυση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την είσοδό του στην πολιτική ζωή της χώρας. Η δημιουργία και εμφάνιση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι το αποτέλεσμα, το αποκρυστάλλωμα, ιστορικών διεργασιών και γι' αυτό η παρουσία του σηματοδότησε άμεσα το ξεκίνημα σημαντικών εξελίξεων.

Έτσι το ΠΑ.ΣΟ.Κ., με τις ιδεολογικές, πολιτικές, οργανωτικές επιλογές και τη δράση του, ανέτρεψε την κατεστημένη στη διάρκεια της 30ετίας 1944 - 1974, πολιτική συγκρότηση της χώρας. Τροφοδότησε, διέυρυνε και αναβάθμισε το ιδεολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διεξάγονταν η αντιπαράθεση κομμάτων, πολιτικών και ιδεολογικών.

Οι στόχοι της Εθνικής Ανεξαρτησίας, της Λαϊκής Κυριαρχίας και της Κοινωνικής Απελευθέρωσης προσδιόρισαν το ιδεολογικό πλαίσιο και το στρατηγικό όραμα του νέου πολιτικού οργανισμού.

Η πορεία, με οδηγό τους τρεις αυτούς στόχους, για τη δημιουργία της νέας Ελλάδας, προϋπόθετε και προϋποθέτει την επιλογή και κατοχύρωση της δημοκρατικής διαδικασίας και της ανοιχτής πολιτικής δράσης.

Η στενή και συνεχής σύνδεση της θεωρίας με την πράξη, οι εμπειρίες από τους πολιτικούς και κοινωνικούς αγώνες και η χάραξη της αντίστοιχης με την στρατηγική του ΠΑ.ΣΟ.Κ. πολιτικής γραμμής, ολοκλήρωσαν και ολοκληρώνουν τον ιδεολογικό χαρακτήρα και την πολιτική φυσιογνωμία του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις καθοριστικές περιόδους για τη διαμόρφωση και εξέλιξη της ιδεολογικής και πολιτικής φυσιογνωμίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Την περίοδο από την ίδρυση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. το 1974 μέχρι τις εκλογές του 1977. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου το ΠΑ.ΣΟ.Κ. φέρνει μια καινούργια στρατηγική στο προοδευτικό κίνημα της χώρας. Συγκροτεί τη φυσιογνωμία του και διασαφηνίζει τη στρατηγική του σε σχέση με τη στρατηγική άλλων πολιτικών δυνάμεων της χώρας. Ταυτόχρονα αγωνίζεται για την κατοχύρωση των βασικών αρχών, των στρατηγικών στόχων και πολιτικών επιλογών του στη λαϊκή συνείδηση.

Την περίοδο από τις εκλογές του 1977 μέχρι την εκλογική νίκη του 1981. Στη διάρκεια της περιόδου αυτής, με σημαντικό σταθμό την σύνοδο της Κ.Ε. το Φλεβάρη του 1978, διαμορφώνονται οι προτάσεις για μια συ-

γκεκριμένη και ορατή στρατηγική εξουσίας.

Τέλος, στην περίοδο από την εκλογική νίκη του 1981 μέχρι σήμερα, την περίοδο διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1974 - 1977

Ι. ΤΟ ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1974 - 1977.

Το τρίπτυχο της ιδρυτικής διακήρυξης της 3ης Σεπτέμβρη 1974 δεν ήταν απλά μια έμπνευση της στιγμής.

Ήταν η συμπύκνωση και θετική έκφραση των εμπειριών, των αγώνων, των πόθων και των οραμάτων του λαϊκού κινήματος των κατώτερων και μεσαίων εισοδηματικά κοινωνικών στρωμάτων. Αποτελεί έτσι το θεμέλιο λίθο στον οποίο στηρίχθηκε η πολιτική και οργανωτική ανάπτυξη του Κινήματος.

Η μελέτη της εξέλιξης της ελληνικής κοινωνίας, η εξέταση των πολιτικών ανακατατάξεων και της κοινωνικής συγκρότησης οδήγησαν στη θεμελίωση μιας νέας δυναμικής και κατανοητής από το λαό στρατηγικής.

Ταυτόχρονα η προσεκτική και χωρίς δογματισμούς ανάλυση γενικότερων κοσμοθεωριών και η σύνδεσή του με την ελληνική πραγματικότητα, έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στη σύλληψη και διατύπωση του τρίπτυχου.

Ο Μαρξισμός αποτέλεσε για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ακαταμάχητο εργαλείο και μέθοδο ανάλυσης των κοινωνικών και πολιτικών εξελίξεων.

Για την αποφυγή κάθε στρεβλής κατανόησης ή παρερμηνείας τονίστηκε εξ'αρχής ότι, οι τρεις στόχοι του τρίπτυχου αποτελούν μια ενότητα ισότιμα ενταγμένοι σε μια νέα πορεία. Διακηρύχθηκε η αναγκαιότητα κατεύθυνσης των λαϊκών αγώνων ταυτόχρονα και ενιαία. Έγινε κατανοητό πως η επίτευξη του ενός στόχου προϋποθέτει την ταυτόχρονη κατάκτηση και των άλλων δύο. Βασική θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αποτέλεσε εξ'αρχής η απόρριψη της πλατειάς διαδεδομένης αντίληψης στην Ελλάδα όσο και παγκόσμια, ότι η κυρίαρχη αντίθεση είναι η σύγκρουση δύο κόσμων : του σοσιαλιστικού και του καπιταλιστικού. Μιας αντίληψης που επικράτησε μετά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο με την πολιτική και την προπαγάνδα κύρια των ΗΠΑ και της Σοβιετικής Ένωσης.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ., στηριγμένο στις δικές του αναλύσεις, και με την ολόπλευρη μελέτη των παγκόσμιων ιδεολογικών ρευμάτων, υιοθέτησε ως βασική του θέση την άποψη, ότι η κυρίαρχη αντίθεση βρίσκεται στην διαμόρφωση των σχέσεων Μητρόπολης - Περιφέρειας. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της σχέσης είναι η μόνιμη και πολλές φορές εκρηκτική αντίθεση της περιφέρειας

με την Μητρόπολη.

Η ιστορική διαμόρφωση των κοινωνικών σχηματισμών στη Μητρόπολη είναι ριζικά διάφορη από εκείνη που πραγματοποιείται στην Περιφέρεια.

Η ανάπτυξη των προηγμένων βιομηχανικά μητροπολιτικών χωρών οδήγησε στην εθνική, οικονομική και πολιτιστική εξάρτηση των χωρών της περιφέρειας.

Ταυτόχρονα, η εξάρτηση αυτή επέβαλε την ανάπτυξη των μη παραγωγικών τομέων των περιφερειακών χωρών και τη διατήρηση του πλέγματος υπανάπτυξής τους. Η διατήρηση της σχέσης εξάρτησης Μητρόπολης - Περιφέρειας αποτελεί βασικό όρο επιβίωσης και ανάπτυξης των Μητροπολιτικών χωρών.

Η Ελλάδα έχει τα βασικά χαρακτηριστικά μιας περιφερειακής χώρας.

Ο υποτονικός βιομηχανικός τομέας, η ανυπαρξία εγχώριας τεχνολογίας, ο διογκωμένος τομέας των υπηρεσιών, η κυριαρχία της μικρής εμπορευματικής παραγωγής στην γεωργία και τη βιοτεχνία το πλήθος των μεσαίων και μικρών εμπορικών επιχειρήσεων, οι μεσάζοντες αποτελούν ορισμένα κυρίαρχα στοιχεία της υπανάπτυξης και της οικονομικής εξάρτησης της χώρας μας.

Τα στοιχεία αυτά αποτελούν συγκεκριμένους όρους και στοιχεία της γενικότερης εθνικής και οικονομικής εξάρτησης της χώρας.

Αλλά και στον τομέα του πολιτισμού παρατηρούμε πλήθος από τα χαρακτηριστικά που τονίζουν τον περιφερειακό εξαρτημένο χαρακτήρα της Ελλάδας.

Με τις προηγούμενες αναφορές θεμελιώνεται η θέση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ότι ο σοσιαλιστικός μετασχηματισμός της ελληνικής κοινωνίας προϋποθέτει την διάλυση του πλέγματος της εθνικής εξάρτησης.

Την περίοδο της ίδρυσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. τα κόμματα της παραδοσιακής αριστεράς μιλούν για το σοσιαλισμό με βάση μεταφορές αντιλήψεων και προτύπων από ξένα κόμματα και άλλες χώρες.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δένει την έννοια του σοσιαλιστικού μετασχηματισμού με τη Λαϊκή Κυριαρχία. Διατυπώνει την στρατηγική του άποψη ότι καμιά αλλαγή σοσιαλιστικού χαρακτήρα δεν είναι δυνατή χωρίς την καθημερινή και καθοριστική συμμετοχή του Λαϊκού παράγοντα. Διακυρύνει ως στρατηγικό του στόχο την αναγκαιότητα καθορισμού των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών εξελίξεων από τους ίδιους τους εργαζόμενους και όχι από τις όποιες κομματικές πρωτοπορείες που δρουν στο όνομά τους.

Στην περίοδο μετά το '74 η ιστορική πραγματικότητα αντικειμενικά περιορίζεται στους αγώνες για την κατοχύρωση και διεύρυνση των δημοκρατικών θεσμών σαν αναγκαίο όρο για την προώθηση της λαϊκής κυριαρχίας. Όμως το ΠΑ.ΣΟ.Κ. τονίζει και συνδέει τη λαϊκή κυριαρχία στο τρίπτυχό του με την Εθνική Ανεξαρτησία και την Κοινωνική Απελευθέρωση.

Η διακήρυξη της 3ης Σεπτέμβρη θα ορίσει ως τρίτο σκέλος των στρατηγικών στόχων την κοινωνική απελευθέρωση την κατάργηση δηλ. της εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Αυτή η αποκατάσταση της ισότητας στις ανθρώπινες σχέσεις περνά μέσα από τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας. Ποιό είναι όμως το περίγραμμα του σοσιαλιστικού οράματος ;

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα φέρει την πολιτική πρόταση για Κοινωνικοποίηση - Αυτοδιαχείριση - Αποκέντρωση. Η πρόταση αυτή θα ανατρέψει και τον πολιτικό και τον ιδεολογικό παραδοσιακό κώδικα της Ελληνικής αριστεράς. Η νέα θεώρηση μιας σοσιαλιστικής κοινωνίας με το τρίπτυχο κοινωνικοποίηση - αυτοδιαχείριση - αποκέντρωση επανατοποθετεί ουσιαστικά το πρόβλημα του μετασχηματισμού μιας κοινωνίας στο πρόβλημα της δημιουργίας τελικά μιας ανθρώπινης κοινωνίας.

Κοινωνικοποίηση και αυτοδιαχείριση έχουν μια φυσική και αναγκαία προϋπόθεση και επακόλουθο : την αποκέντρωση. Την αφαίρεση εξουσιών από τους κεντρικούς κρατικούς μηχανισμούς και την συνεπή μεταβίβασή τους σε όργανα τοπικής εμβέλειας, άμεσα ελεγχόμενα από εργαζόμενους και τους αρμόδιους τοπικούς ή περιφερειακούς φορείς.

Η βασική αυτή σύλληψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. παρ'όλο που θα αποτελέσει την πρώτη περίοδο αντικείμενο συζητήσεων μέσα στο κόμμα δεν έτυχε ειδικότερων προσεγγίσεων και επεξεργασίας. Οι αλληπάλληλες εσωκομματικές κρίσεις του 1975 και του 1976, η ανάγκη μιας συγκεκριμένης αντιπολίτευσης απέναντι στη δεξιά για μεγαλύτερα ή μικρότερα προβλήματα του έθνους και του λαού μας δεν επέτρεψαν τις αναζητήσεις και το διεξοδικό, πλατύ διάλογο πάνω σε τούτο το ζωτικό θέμα. Η κοινωνικοποίηση, η αυτοδιαχείριση και η αποκέντρωση επανέρχεται ως θέμα πρώτης γραμμής στην τρίτη περίοδο της ιδεολογικοπολιτικής εξέλιξης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη σημερινή - Κυβερνητική περίοδο, όπου καλούμαστε άμεσα να απαντήσουμε στο πώς οργανώνουμε, μορφοποιούμε, ή προετοιμάζουμε την πολιτική και τη δράση μας στα θέματα αυτά.

II. Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1974 - 1977

Η διακήρυξη της 3ης Σεπτέμβρη αποτέλεσε άμεσα την πολιτική βάση πάνω στην οποία ολοκληρώθηκαν οι ριζοσπαστικοποιημένες λαϊκές δυνάμεις για οργανωμένη πολιτική πάλη και αγωνιστική κατάχτηση.

Η πρώτη επιλογή της οργανωτικής πολιτικής του νέου πολιτικού φορέα

ήταν η αυτοοργάνωση.

Η επιλογή αυτή ήταν αναγκαία για λόγους υποκειμενικούς και αντικειμενικούς.

Σήμερα, σχεδόν 10 χρόνια μετά τη γέννηση της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. μπορούμε να χαρακτηρίσουμε την αυτοοργάνωση ως πρωτοβουλία επαναστατική και πρωτοποριακή.

Με την αυτοοργάνωση δόθηκε ουσιαστικό και θετικό διέξοδο στους εργαζόμενους και τη νεολαία, που αποδέχτηκαν την διακήρυξη της 3ης Σεπτεμβρίου, να αγωνισθούν οργανωμένα για την διεκδίκηση των στόχων της.

Με την αυτοοργάνωση δημιουργήθηκε ο πρώτος οργανωτικός πυρήνας, που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην διάδοση των θέσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ., στην μετέπειτα συνεχή μαζικοποίηση του και στην άνιση εκλογική μάχη του 1974.

Με την αυτοοργάνωση όλοι οι εργαζόμενοι και οι νέοι, που αποδέχτηκαν την αναγκαιότητα της οργανωμένης πάλης, τέθηκαν σε θέση μάχης, και ενίσχυσαν το ενεργό δυναμικό των προοδευτικών δυνάμεων στη χώρα μας.

Στο ιδεολογικό επίπεδο με την επιλογή της αυτοοργάνωσης, πολλαπλασιάσθηκαν οι δυνάμεις, που κατανόησαν την οργανωμένη δράση ως αποφασιστικής σημασίας στοιχείο για όποια κοινωνική εξέλιξη.

Δημιουργήθηκαν οι όροι για την συνολική πολιτική, ιδεολογική και οργανωτική ανάπτυξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και για την δυνατότητα έκφρασής της από τα καθοδηγητικά όργανα.

Τα χαρακτηριστικά αυτά γνωρίσματα του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον οργανωτικό τομέα κατά την διάρκεια της γέννησής του είναι μέρος των γενικότερων αναζητήσεων για το ιδεολογικό, κοινωνικό και πολιτικό προσδιορισμό του. Ταυτόχρονα είναι αυτά τα γνωρίσματα που εξ'αρχής διαφοροποίησαν στον οργανωτικό τομέα το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από τα αστικά και τα κόμματα της παραδοσιακής αριστεράς.

Η επιλογή της αυτοοργάνωσης, βέβαια από τη φύση της περιείχε ταυτόχρονα σημαντικούς κινδύνους αλλοίωσης της φυσιογνωμίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και πολιτικού εκφυλισμού του. Κι αυτό γιατί :

- Άφηνε δυνατότητες σε οργανωμένες ομάδες μέσα στο ΠΑ.ΣΟ.Κ. να παίξουν ρόλο στις διαδικασίες πολιτικής και οργανωτικής συγκρότησης του Κινήματος.
- Δημιουργούσε δυνατότητες συσπειρώσεων και αντισυσπειρώσεων χωρίς ουσιαστικό πολιτικό περιεχόμενο, που αυτοανακηρύσσονταν σε εγγυητές

της "σωστής" γραμμής και της ιδεολογικής καθαρότητας του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

- Δεν επιτάχυνει την αποκατάσταση ουσιαστικής και πλήρους πολιτικής σχέσης ανάμεσα σε βάση και καθοδήγηση.
- Επέτρεπε τέλος την έκφραση διαφορετικών πολιτικών θέσεων και επιλογών με συνέπεια στην ύπαρξη κρίσης νομιμότητας και εξουσίας, σε συγκεκριμένους χώρους ή τόπους,

Τα χαρακτηριστικά αυτά του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στη διάρκεια της 1ης περιόδου λειτουργίας του συνθέτουν την αντίφαση ανάμεσα στο πολιτικο-κοινωνικό δυναμισμό του και στην ευάλωτη καθοδηγητική και οργανωτική συνοχή του.

Αυτή η αντίφαση μετασχηματίζεται και ενοποιείται από τον Α. Παπανδρέου, που αποτελεί το πρόσωπο πολιτικής, ιδεολογικής και οργανωτικής αναφοράς και συνοχής όλου του χώρου του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Με αφετηρία την περίοδο αμέσως μετά το 1974, η ιδεολογική και πολιτική κεντρική γραμμή του ΠΑ.ΣΟ.Κ., που κύρια χαράσσεται από τον Πρόεδρο, έχει μια εμφανή επαναστατική δυναμική. Βασικά χαρακτηριστικά της κεντρικής πολιτικής και ιδεολογικής γραμμής, είναι :

- α. η κατανόηση και αποδοχή της από μεγάλος μέρος των εργαζομένων και της νεολαίας, και
- β. η αυτοδύναμη παρουσία της στο πολιτικό προσκήνιο, χωρίς να ενσωματώνεται, συμβιβάζεται ή αφομοιώνεται από κυρίαρχους παγκόσμιους συσχετισμούς και από την στρατηγική των ιμπεριαλιστικών κέντρων και της ελληνικής άρχουσας τάξης.

Έτσι βαθμιαία το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την πρώτη περίοδο δημιουργεί τις πολιτικές και ιδεολογικές του θέσεις, παρ'όλες τις αδυναμίες και ελλείψεις που παρατηρούνται.

Στον τομέα της οργανωτικής πολιτικής, τα προβλήματα δομής, λειτουργίας, διάταξης, οργανωμένης και καθοδηγητικής παρέμβασης, δράσης, ιεράρχησης καθηκόντων, ενημέρωσης του λαού, είναι καθημερινά και οξυμμένα.

Παράλληλα την περίοδο αυτή οι υποκειμενικές αυθαίρετες και έξω από την πραγματικότητα θεωρήσεις, επικυριαρχούν πολλές φορές των αντικειμενικών και δεμένων με τη ζωή της οργάνωσης και της κοινωνίας αναλύσεων.

Όπου και όταν συμβαίνει αυτό παρατηρούμε λάθη, ταλαντεύσεις, απολίτιμες συγκρούσεις, οργανωτικά αδιέξοδα, εγκλωβισμό και απώλεια στελεχιακού δυναμικού.

Σημαντικό σταθμό στην οργανωτική ανάπτυξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αποτέλεσε η Παγελλήνια Συνδιάσκεψη του 1977. Με τις διαδικασίες πολιτικού διαλόγου και την εκλογή των καθοδηγητικών οργάνων σ' όλα τα επίπεδα αναδείχθηκε το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σαν ένας ενιαίος πολιτικός οργανισμός με δομή, λειτουργία, ταχτική και στρατηγική.

Η κριτική θεώρηση της πρώτης περιόδου δεν μπορεί, παρά να περιλάβει όλα τα προηγούμενα στοιχεία με τις αρνητικές και θετικές πλευρές τους. Κύρια όμως περιλαμβάνει την εκτίμηση ότι κατά την περίοδο αυτή ο νέος πολιτικός φορέας, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., κατοχυρώθηκε και στην πολιτική ζωή του τόπου και στη συνείδηση του λαού μας και τέθηκαν οι βάσεις που στη συνέχεια θα οδηγήσουν στη χάραξη και διεκδίκηση της πολιτικής εξουσίας.

Β' Π Ε Ρ Ι Ο Δ Ο Σ

Ι. 1977 - 1981 : Διαμόρφωση της στρατηγικής εξουσίας.

Είναι η περίοδος συγκρότησης και ανάλυσης της θεωρίας του Δημοκρατικού Δρόμου για το Σοσιαλισμό.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. διαμορφώνει τις προτάσεις του σε συγκεκριμένο πρόγραμμα για τη μετάβαση στο Σοσιαλιστικό Μετασχηματισμό της κοινωνίας μας.

Για να υπάρξει βέβαια η δυνατότητα υλοποίησης του προγράμματος, που θα ανοίξει το δρόμο για το Σοσιαλισμό, είναι απαραίτητη η εκλογική νίκη που θα οδηγήσει στην διακυβέρνηση της χώρας από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Πρώτιστο καθήκον για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προβάλλει η επεξεργασία μιας γραμμής ικανής να πετύχει την εκλογική νίκη.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πλέον δεν κρατεί, όπως στην προηγούμενη περίοδο, στάση αποκάλυψης και καταγγελίας. Ταυτόχρονα διαμορφώνει θετικές προτάσεις άμεσου, μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου χαρακτήρα. Παρεμβαίνει σε όλα τα εθνικά, οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά και πολιτιστικά ζητήματα. Αγωνίζεται για την συγκρότηση, ανάπτυξη και δράση όλων των επιμέρους μαζικών κινημάτων.

Οι θεωρητικές τοποθετήσεις του Προέδρου, οι αποφάσεις των Συνόδων της Κεντρικής Επιτροπής και κύρια αυτής της 2ης και 5ης Συνόδου, τα κείμενα του Ε.Γ. και της Επιτροπής Διαφώτισης, αναπτύσσουν, εμπλουτίζουν και τεκμηριώνουν την θεωρία του δημοκρατικού δρόμου προς το σοσιαλισμό. Με την θεωρία αυτή αναλύεται η ταξική διάρθρωση της ελληνικής κοινωνίας, προσδιορίζεται ο ταξικός χαρακτήρας του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και της κοινωνικής του βάσης. Επισημαίνεται ο κοινός στόχος των λαϊκών τάξεων και στρωμάτων με συγκλίνοντα συμφέροντα και η αναγκαιότητα ενωτικής

δράσης και πορείας τους σ' ένα νέο κοινωνικό συνασπισμό εξουσίας (Ε.Λ.Ε.) ως μέσο για την σφυρηλάτηση της Ε.Λ.Ε. επιλέγεται η ανοικτή δημοκρατική δράση. Τονίζεται η αναγκαιότητα άρθρωσης του νέου συνασπισμού εξουσίας σε επιμέρους μαζικά κινήματα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. προσδιορίζεται ταξικά. Είναι ο εκφραστής ενός ταξικού φαινομένου, του κοινωνικού και πολιτικού ριζοσπαστισμού.

Η εξαρτημένη και στρεβλή ανάπτυξη της Ελληνικής κοινωνίας επηρέασε και επηρεάζει αποφασιστικά τη διάταξη των κοινωνικών δυνάμεων. Οι κοινωνικές δυνάμεις, με τη βούληση μιας καλλίτερης κοινωνικής αποκατάστασης, μετακινούνται διαρκώς από το ένα παραγωγικό κλάδο στον άλλο. Οι δυνατότητες μιας μόνιμης παραγωγικής ένταξης συνθλίβονται. Ο τομέας των υπηρεσιών διογκώνεται. Οι αντιπαραγωγικές δραστηριότητες πολλαπλασιάζονται.

Η συνεχής κινητικότητα των κοινωνικών δυνάμεων δημιουργεί όρους εκμετάλλευσής και ανασφάλειας. Μέσα από τις διαδικασίες αυτές αναπτύσσεται ένα κίνημα που αμφισβητεί, απαιτείται διεκδικεί καλλίτερους όρους ύπαρξης. Αυτό είναι το φαινόμενο του κοινωνικού ριζοσπαστισμού. Σε περιόδους πολιτικών κρίσεων ο κοινωνικός ριζοσπαστισμός εμπλουτίζεται πολιτικά. Οι κοινωνικές τάξεις και τα στρώματα, που συνθέτουν το ριζοσπαστικό κίνημα και που πολιτικά και κοινωνικά εκφράζονται από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχουν συγκλίνοντα συμφέροντα.

Αυτές οι κοινωνικές τάξεις και στρώματα είναι η εργατική τάξη με την έννοια της παροχής εξαρτημένης εργασίας, οι αγρότες, οι νέοι, οι μικρομεσαίοι, οι επιστήμονες. Σε μια εξαρτημένη περιφερειακή χώρα η κοινή απελευθέρωση τους προϋποθέτει την διεξαγωγή ταυτόχρονου αγώνα για την εθνική ανεξαρτησία και την σοσιαλιστική αλλαγή. Αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχία αυτού του αγώνα είναι :

- α. η ενοποιημένη οργάνωση της πολιτικής έκφρασης των εκμεταλλευόμενων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων,
- β. η μετατροπή της δυναμικής του ριζοσπαστικού κινήματος σε δύναμη πολιτικής εξουσίας,
- γ. Ο μετασχηματισμός της διάχυτης κοινωνικής δυνατότητας του ριζοσπαστισμού σε οργανωμένη κοινωνική και πολιτική δύναμη ικανή να φέρει σε πέρας την υπόθεση της αλλαγής.

Η συγκρότηση των εκμεταλλευόμενων τάξεων και στρωμάτων σ' ένα νέο ιστορικό μπλόκ εξουσίας περνά μέσα από την συσπείρωση τους σ' ένα παλλαϊκό - πατριωτικό μέτωπο. Ένα μέτωπο με προσδιορισμένη εθνική, ταξική, πολιτική, ιδεολογική και πολιτιστική ταυτότητα, πέρα κι έξω από κομματικές προκαταλήψεις.

Η εθνική ταυτότητα συνδέεται με τον αγώνα για την κατάκτηση της εθνικής ανεξαρτησίας και την κατοχύρωση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας.

Η πολιτική με τον αγώνα για τον εκδημοκρατισμό του κρατικού μηχανισμού και της δημόσιας ζωής.

Η ταξική με τον αγώνα ενάντια στο ξένο και ντόπιο μονοπωλιακό κεφάλαιο.

Η ιδεολογική και πολιτιστική με τον αγώνα για τη κατοχύρωση των δημοκρατικών κατακτήσεων, και την εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού, για την διασφάλιση των εθνικών λαϊκών αξιών και την ανάπτυξη λαϊκού πολιτισμού.

Αυτή η πλατεία παλλαϊκή - πατριωτική συσπείρωση με τα παραπάνω χαρακτηριστικά συγκροτεί την Εθνική Λαϊκή Ενότητα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. διακήρυξε ότι οι εκμεταλλευόμενες τάξεις και στρώματα εντάσσονται ισότιμα στο νέο ιστορικό μπλόκ εξουσίας για εθνική ανεξαρτησία και σοσιαλισμό. Δεν αναγνωρίζει καμιά πρωτοπορεία και ηγεμονία μιας τάξης πάνω στις άλλες.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. απόρριψε την θεωρία της "ηγεμονίας του προλεταριάτου" με τις γνωστές αρνητικές ιστορικές εμπειρίες. Στη συνέχεια αποσαφήνισε ακόμη περισσότερο το δημοκρατικό δρόμο προς το Σοσιαλισμό. Διακήρυξε, ότι το πέρασμα από τη σημερινή κοινωνία σε μια σοσιαλιστική, προϋποθέτει τη συνεχή και ενεργή πολιτική συμμετοχή των εργαζομένων. Γι' αυτό και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πιστεύει ότι πρέπει κάθε στιγμή να πείθει το Λαό για τους στρατηγικούς του στόχους και για το πρόγραμμα της πολιτικής του δράσης.

Το πέρασμα στο σοσιαλισμό επιβάλλει κάθε βήμα κοινωνικής αλλαγής να είναι κατανοητό και να έχει τη συναίνεση του Λαού. Μόνο έτσι εξασφαλίζεται η διαρκής και ενεργή συμμετοχή του. Κάθε πρωτοβουλία χωρίς την κατανόηση, τη συναίνεση, τον έλεγχο και τη συμμετοχή των εργαζομένων είναι καταδικασμένη σε αποτυχία.

Η συναίνεση και η ενεργή πολιτική συμμετοχή του Λαού προϋποθέτει τη συστηματική ενημέρωσή του, την κατανόηση της πραγματικότητας και των προτεραιοτήτων που επιβάλλονται. Προϋποθέτει την πλήρη γνώση των στρατηγικών, των ενδιάμεσων στόχων και των τακτικών στόχων.

Για να μπορέσει η Εθνική Λαϊκή Ενότητα να αμφισβητήσει το σημερινό σύστημα πολιτικής εξουσίας χρειάζεται να εμπλουτισθεί με την ιδεολογία του σοσιαλισμού.

Η κοινωνική συνείδηση, δεν είναι μια και ενιαία, αλλά πολλές, αποσπασματικές και διάχυτες. Κάθε άνθρωπος βιώνει με διαφορετικό τρόπο την καθημερινότητα. Κάθε μαζικό κίνημα διαμορφώνει διαφορετικούς στόχους και εμπειρίες, συχνά αντίθετες και ετερόκλητες.

Αυτό σημαίνει ότι επιβάλλεται μια καλά σχεδιασμένη και διαρκή παρέμβαση, για να συγκροτηθεί ενιαία πολιτικά και ιδεολογικά το μέτωπο των μη προνομιούχων κοινωνικών δυνάμεων.

Η παρέμβαση αυτή μπορεί να γίνει μόνο από μια πολιτική οργάνωση. Για τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει αυτή η πολιτική οργάνωση, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. διαμόρφωσε την δική του άποψη. Πάλεψε και παλεύει για να αποτελέσουν τα χαρακτηριστικά αυτά, γνωρίσματα της δικής του πολιτικής οργάνωσης.

Η άποψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την πολιτική οργάνωση διαμορφώνει μια νέα αντίληψη στον Ελληνικό προοδευτικό χώρο, που μέχρι το 1974 κυριαρχείται από τις θέσεις της παραδοσιακής αριστεράς. Έρχεται σε ρήξη με τις παραδοσιακές απόψεις.

Μια πολιτική οργάνωση πρέπει να μετασχηματίζει μέσα από την ιδεολογία τις διαφορετικές, αλλά συγκλίνουσες, ιδεολογικές παραδοχές των μη προνομιούχων κοινωνικών ομάδων σε ενιαία στρατηγική εξουσίας. Για να επιτευχθεί αυτός ο μετασχηματισμός είναι αναγκαία η κατάκτηση της πολιτικής της αυτονομίας από τις κοινωνικές δυνάμεις που εκφράζει.

Η 5η Σύνοδος της Κ.Ε. επισημαίνει : "Αν δεν το κατορθώσει αδυνατεί να χαράξει στρατηγική εξουσίας γιατί θα δέχεται την αμφίπλευρη πίεση εφήμερων, στενών και συντεχνιακών συμφερόντων διαφόρων κοινωνικών ομάδων, που αντικειμενικά υπονομεύουν μια συνολική και συνταγμένη πορεία προς τη σοσιαλιστική αλλαγή".

Η διαρκής συγκρότηση της Ε.Α.Ε. και η σταθερή προσήλωση των κοινωνικών δυνάμεων, που την συνθέτουν στη σοσιαλιστική στρατηγική, επιβάλλει την άρθρωση του λαϊκού κινήματος σ' επιμέρους μαζικά κινήματα στους χώρους δουλειάς, ζωής και μόρφωσης.

Μέσα από τους ταξικούς αγώνες των μαζικών κινήματων θα συνειδητοποιηθεί και θα αναδεχθεί η προοπτική του σοσιαλισμού. Η ύπαρξη, ανάπτυξη και δράση των μαζικών κινήματων αποτελεί στρατηγική επιλογή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και καθοριστικό στοιχείο του δημοκρατικού δρόμου προς το Σοσιαλισμό.

Με αυτές τις ιδεολογικές, πολιτικές και οργανωτικές θέσεις το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα δώσει και θα κερδίσει την εκλογική μάχη του 1981.

II. Η ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ.

Μετά την Πανελλήνια Συνδιάσκεψη του 1977 αποκρυσταλλώνονται οι βασικές αρχές για την οργανωτική πολιτική του Κινήματος.

Με την εκλογή και λειτουργία των ενδιάμεσων καθοδηγητικών οργάνων των Ν.Ε., συνδέεται η βάση με την κεντρική καθοδήγηση. Αναπτύσσεται ο Περιφερειακός Πολιτικός και καθοδηγητικός ρόλος και λόγος των Οργανώσεων, που συνδέουν το γενικό με το ειδικό και αναπτύσσουν όλες εκείνες τις πολιτικές και οργανωτικές προϋποθέσεις για το χτίσιμο μιας οργάνωσης εξουσίας.

Με νέες προβληματικές, με νέες εμπειρίες μα και με νέες κατακτήσεις, η Οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αποκτά άλλωτε με γρήγορους και άλλωτε με βραδύτερους ρυθμούς τα χαρακτηριστικά της Πολιτικής Σοσιαλιστικής Οργάνωσης.

Νέες μέθοδοι παρέμβασης κατακτώνται. Ενδυναμώνεται η εσωτερική πειθαρχία, που συνενώνει και πολλαπλασιάζει τις δυνάμεις της οργάνωσης. Ο εσωκομματικός διάλογος διευρύνεται σ' όλα τα επίπεδα. Ο ρόλος και η αναγκαιότητα του ενιαίου καθοδηγητικού κέντρου γίνεται πλατειά κατανοητός και αποδεκτός. Η θεωρία κάθε μέρα δένεται πιο πολύ με την πράξη. Κατοχυρώνεται μια πλατειά μαζική αντίληψη για την ίδια τη λειτουργία και την πολιτική δράση της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. που αποκτά συγκροτημένη μορφή και παρεμβαίνει σοβαρά, όχι μόνο σε διοικητικό αλλά σε πολιτικό και ιδεολογικό επίπεδο.

Τέλος, μέσα στη γενικότερη ιδεολογικοπολιτική και οργανωτική του ανάπτυξη το Κίνημα με την Κεντρική του Επιτροπή χαράζει, συγκεκριμενοποιεί και εξειδικεύει την Οργανωτική του Πολιτική που αφορά τη συγκρότηση και λειτουργία της Οργάνωσης, τη διάταξη και παρέμβαση των μελών στο μαζικό κίνημα και στο γεωγραφικό χώρο ευθύνης της.

Έτσι σταθμοί επιλογών μπορούν να χαρακτηρισθούν η 2η και 5η Σύνοδος της Κ.Ε. με βάση τις οποίες καθορίζονται τα χαρακτηριστικά της Οργάνωσης εξουσίας και εξειδικεύεται η γραμμή της Εθνικής Λαϊκής Ενότητας.

Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Στη σημερινή κυβερνητική περίοδο το ΠΑ.ΣΟ.Κ. καλείται να εφαρμόσει στην πράξη του ιδεολογικούς και πολιτικούς προσανατολισμούς του. Η θεωρία αναγκαστικά δένεται με την πολύμορφη και ιδιόμορφη ελληνική πραγματικότητα. Η ανάγκη και υποχρέωση να ιχνηλατήσουμε τον ελληνικό δρόμο προς το σοσιαλισμό, όχι μόνο στο χώρο των θεωρητικών αναζητήσεων

αλλά και στην καθημερινή πράξη, θέτει καινούργια προβλήματα και ερωτηματικά, τροφοδοτεί αγώνες και ωθεί σε ιδεολογικές ανελίξεις προς τα κεντρικά προβλήματα που γεννά η ελληνική προσπάθεια για το σοσιαλισμό.

Ι. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ, Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΤΑ ΜΑΖΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ, Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. - ΟΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ.

Το νευραλγικότερο ίσως πρόβλημα της πορείας μετάβασης για το Σοσιαλισμό είναι ο ριζικός μετασχηματισμός του ΚΡΑΤΟΥΣ. Ένας ριζικός μετασχηματισμός, που στα πλαίσια του τρίτου δρόμου προς το σοσιαλισμό, επιβάλλεται να ξεκινήσει, ν'αναπτυχθεί και να ολοκληρωθεί με δημοκρατικές διαδικασίες.

Η πορεία για το ριζικό μετασχηματισμό του κράτους έχει άμεση σχέση με :

1. Το χαρακτήρα του κράτους στη σύγχρονη Ελλάδα.
2. Τις δυνατότητες παρέμβασης της Κυβέρνησης.
3. Το ρόλο και τη λειτουργία των μαζικών κινημάτων.
4. Το ρόλο και την παρέμβαση της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Α. ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Το κράτος έχει οριστεί :

- Είτε ως μηχανισμός καταπίεσης στην υπηρεσία της άρχουσας τάξης,
- Είτε ως διαιτητής των συγκρουόμενων κοινωνικών συμφερόντων,
- Είτε ως ουδέτερος τεχνοκρατικός μηχανισμός.

Μπορούμε να θεωρήσουμε το κράτος ως ένα σύνολο οικονομικών, κοινωνικών, πολιτικών και ιδεολογικών μηχανισμών. Αυτοί οι μηχανισμοί συγκροτούν και ασκούν την εξουσία, μέσα από μια συγκεκριμένη διάταξη και διάρθρωση.

Στους μηχανισμούς του κράτους μεταφέρεται η ταξική πάλη. Ενώ ταυτόχρονα εκφράζονται οι συσχετισμοί των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων όπως αυτοί διαμορφώνονται από τις συνεχείς συγκρούσεις και διεργασίες στα πλαίσια της κοινωνίας.

Το κράτος είναι σύνολο θεσμών - μηχανισμών. Δεν είναι όμως, το κράτος μιας τάξης αλλά το κράτος ενός κοινωνικού σχηματισμού, που διαιρείται σε τάξεις.

Το κράτος διαθέτει σχετική αυτονομία από την άρχουσα τάξη ή το "άρχον συγκρότημα" των τάξεων και στρωμάτων που πολιτικά επικυριαρχούν. Στη φάση της μετάβασης από μια κοινωνία σε άλλη η σχετική

αυτονομία του κράτους αυξάνει ανάλογα με τη συνεχή διαφοροποίηση των ταξικών σχέσεων.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. δεν αντιμετωπίζει το κράτος σαν φετίχ. Το θεωρεί χώρο καθοριστικής σημασίας στα πλαίσια του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού, και αγωνίζεται για τον σταδιακό μετασχηματισμό και τη μεταστροφή του προς όφελος των εργαζομένων, των μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων.

Ο ριζικός μετασχηματισμός του κράτους απαιτεί την συνεχή και αποφασιστική παρέμβαση των λαϊκών δυνάμεων. Ο δημοκρατικός δρόμος προς το σοσιαλισμό σημαίνει κύρια καθοριστική και διαρκή παρέμβαση των λαϊκών δυνάμεων στις δομές και τους θεσμούς του κράτους.

Η διεύρυνση και το βάθεμα των θεσμών της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας, η ταυτόχρονη ανάπτυξη διαδικασιών λαϊκής συμμετοχής, η δημιουργία μορφών άμεσης δημοκρατίας στη βάση και η ανάπτυξη αυτοδιαχειριστικών αποκεντρωμένων λειτουργιών, οδηγούν με συνέπεια και βεβαιότητα στον ριζικό μετασχηματισμό του κράτους μέσα από την μεταβίβαση λειτουργιών και εξουσιών του στους ίδιους τους εργαζόμενους.

Β. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η άσκηση της κυβερνητικής εξουσίας οριοθετείται στα πλαίσια και στις δυνατότητες της κρατικής μηχανής.

Από την άλλη μεριά η πολιτική της Κυβέρνησης οφείλει να παίρνει υπόψη της τις συγκεκριμένες κοινωνικές δυνατότητες. Πρέπει να κρίνει με ρεαλισμό την διεθνή συγκυρία και ανάλογα να χαράζει την διεθνή - εξωτερική πολιτική της. Οφείλει να διαπιστώνει τους εσωτερικούς κοινωνικούς, πολιτικούς και ιδεολογικούς συσχετισμούς δυνάμεων.

Η Κυβέρνηση πρέπει να εκφράζει και να εγγυάται την ισονομία απέναντι σ' όλους τους πολίτες. Να διασφαλίζει πλήρως τα συνταγματικά και ατομικά τους δικαιώματα.

Οι δυνατότητες παρέμβασης της Κυβέρνησης μέσα στο σημερινό κοινωνικό σύστημα αυξάνονται τεράστια όταν υπάρχει η ενεργητική συμπαράσταση και συμπαράταξη των λαϊκών δυνάμεων. Όταν η πολιτική βούληση της Κυβέρνησης ταυτίζεται με την κοινωνική δράση, τότε οι αλλαγές επιταχύνονται και διευρύνονται, τα εμπόδια παραμερίζονται, οι κατακτήσεις σταθεροποιούνται.

Το Λαϊκό κίνημα πρέπει να χρησιμοποιήσει τη βούληση και τις δυνατότητες της Κυβέρνησης για να διευρύνει τα ρήγματα στον εξαρτημέ-

νο κοινωνικό σχηματισμό του αντιδραστικού κατεστημένου, για να κατοχυρωθεί ο ρόλος του λαϊκού παράγοντα στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι.

Στην Ελλάδα βρισκόμαστε σήμερα στην αρχή μιας πορείας μετάβασης από ένα καπιταλιστικό καθεστώς σε μια σοσιαλιστική κοινωνία. Αυτή η μετάβαση χαρακτηρίζεται από μια ανατιστοιχεία μεταξύ του πολιτικού και του οικονομικού στοιχείου. Η Κυβέρνηση έχει προωθήσει σημαντικές νομιμοπολιτικές αλλαγές, που προηγούνται, και είναι αναγκαίες, των αλλαγών στις παραγωγικές σχέσεις. Έχουμε σημαντικές αλλαγές στη διαδικασία σχεδιοποίησης και λήψης αποφάσεων στον τονέα της οικονομίας (Πενταετές). Θεσμοθετήθηκαν οι κοινωνικοποιήσεις, τα Εποπτικά Συμβούλια, οι Επιτροπές συνθηκών δουλειάς, και προωθούνται συνεχώς μέτρα που κατοχυρώνουν τον κοινωνικό έλεγχο.

Όμως, η πολιτική βούληση της Κυβέρνησης και οι αλλαγές από τα πάνω δεν αρκούν. Απαιτείται οι κινήσεις αυτές να επεκταθούν ανάλογα, στον κατάλληλο χρόνο, και στο επίπεδο των παραγωγικών σχέσεων.

Γ. ΤΑ ΜΑΖΙΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ.

Από τους σημαντικότερους παράγοντες στη φάση της μετάβασης, που θα κρίνουν την έκβασή της, είναι τα μαζικά κινήματα.

Ο τρόπος παρέμβασης των μαζικών κινήματων στις κοινωνικές διαρθρωτικές αλλαγές, θα καθορίσει το ρυθμό των αλλαγών.

Στις σημερινές συνθήκες τα θεμελιώδη ζητήματα διεκδίκησης και πάλης των μαζικών κινήματων έχουν χαρακτήρα νέο, σε σχέση με τα παραδοσιακά μοντέλλα πριν από τον Οκτώμβρη του '81. Τα μαζικά κινήματα δεν μπορούν σήμερα να περιορίζονται στην γενική ή ειδική καταγγελία κοινωνικών μορφών ανισότητας και αλλοτρίωσης. Δεν μπορούν κύρια να διεκδικούν νέες συνθήκες διαβίωσης. Οφείλουν, για να διαδραματίσουν ενεργητικά και θετικά τον ιστορικό τους ρόλο, να διαμορφώνουν την τακτική τους κρίνοντας σφαιρικά την κοινωνική πραγματικότητα.

Οι προτάσεις των μαζικών κινήματων δεν μπορούν να είναι αποσπασματικές και ξεκομμένες από την συνολικότερη διαδικασία σοσιαλιστικής μετάβασης. Η πολιτική ωριμότητα επιβάλλει στα μαζικά κινήματα να αναλαμβάνουν και το κοινωνικό κόστος που απορρέει από την πραγματοποίηση των προτάσεών τους.

Κύρια έκφραση των μαζικών κινήματων είναι ο συνδικαλισμός των εργαζομένων. Αυτό δεν σημαίνει ότι αγνοούμε ή υποβαθμίζουμε την

σημασία των κινήματων της νεολαίας, της γειτονιάς, του πολιτισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος, της ειρήνης και της γυναίκας.

Μέσα από τους καθημερινούς αγώνες οι εργαζόμενοι διεκδικούν την βελτίωση των συνθηκών δουλειάς και την αύξηση των αποδοχών τους. Αυτές όμως οι διεκδικήσεις δεν επιδρούν άμεσα στην διαφοροποίηση των μηχανισμών και των σχέσεων που συνδέουν τους μισθωτούς με το κεφάλαιο.

Οι δομικοί κρίκοι της αλυσίδας που συνδέουν τους εργαζόμενους με το κεφάλαιο, παραμένουν λειτουργικά ίδιοι.

Η μακρόχρονη επιμονή του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος σε οικονομικές διεκδικήσεις, που συχνά καταλήγουν στη συντεχνιακή κατοχύρωση κάποιων μερίδων, έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υπόθεση της κοινωνικής αλλαγής. Το συνδικαλιστικό αίτημα καταλήγει να γίνεται αυτοσκοπός μερικών συνδικαλιστικών ηγεσιών και όχι πόλος συσπείρωσης των εργαζομένων και μέσο συνειδητοποίησης της ανάγκης για την ανάληψη συνολικού πολιτικού αγώνα.

Ο επαναπροσδιορισμός του ρόλου του συνδικαλιστικού κινήματος στη χώρα μας, και ιδιαίτερα στην σημερινή κρίσιμη ιστορική φάση, αποτελεί επιτακτική ανάγκη για την επιτυχή πορεία της αλλαγής.

Το μαζικό κίνημα πρέπει να εκμεταλλευτεί την μοναδική ιστορική ευκαιρία της ύπαρξης σοσιαλιστικής κυβέρνησης, που έχει τη βούληση και τη δυνατότητα να συμπαραταχθεί και να προχωρήσει μαζί του. Για να γίνει αυτό χρειάζεται μια νέα πολιτική και νέες τακτικές κινήσεις κατανοητές από την πλειοψηφία των εργαζομένων, να επικυριαρχήσουν στα μαζικά κινήματα.

Τα συνδικάτα Εργατικά, Αγροτικά, Επαγγελματικά, είναι οι υλικές δυνάμεις της Αλλαγής. Η πολιτική τους όμως κατεύθυνση είναι αναγκαίο να γονιμοποιηθεί δημιουργικά από τον πολιτικό φορέα. Είναι απαραίτητο η αίγλη του πολιτικού φορέα να είναι υψηλή στους εργαζόμενους. Οι συνδικαλιστικές παρατάξεις, που αποδέχονται τις πολιτικές επιλογές του πολιτικού φορέα, θα δρουν αποτελεσματικά μόνο εάν καθοδηγούνται σωστά από τον πολιτικό φορέα.

Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ., η οργανωτική αυτονομία των μαζικών κινήματων είναι απαραίτητος όρος για την συσπείρωση των εργαζομένων και την αποτελεσματική τους δράση. Όμως για τα μέλη του πολιτικού φορέα που λειτουργούν στο μαζικό χώρο, η άρνηση της πολιτικής αυτονομίας και η κομματική πειθαρχία, είναι προϋπόθεση για την αποτελεσματική παρέμβαση της οργάνωσης στα μαζικά κινήματα.

Δ. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Στόχος της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι η δομική αλλαγή της ελληνικής κοινωνίας.

Η θεωρία, η ιδεολογία, η πολιτική δράση, η προπαγάνδα, οι καθημερινοί αγώνες είναι οι επιμέρους τομείς μιας συνολικής αντίληψης και διαδικασίας, που αποβλέπουν στον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αρνείται την αντίληψη του κόμματος στελεχών λενινιστικού τύπου. Αρνείται την αστική αντίληψη του κόμματος εκλογικής πελατείας. Αρνείται την οργανωτική πλαδαρότητα και αντιφατικότητα των ρεφορμιστικών - σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων.

Η αντίληψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την οργάνωση στηρίζεται στην ακατάλυτη ενότητα δημοκρατικής διαδικασίας και αποτελεσματικότητας, που συγκροτεί μια μαζική μαχητική οργάνωση εξουσίας.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. αξιοποιεί τις αντικειμενικές συνθήκες, εκμεταλλεύεται τις συγκυρίες και μετουσιώνει σε συνειδητή πολιτική παρέμβαση την ριζοσπαστική δυναμική των λαϊκών δυνάμεων.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. αποτελεί μια πολιτική οντότητα με δύο ουσιαστικά στοιχεία, διαλεκτικά δεμένα :

- α. Μια κοινά αποδεκτή ενιαία ιδεολογία, και
- β. Μια συγκεκριμένη δομή και λειτουργία.

Τα δύο αυτά στοιχεία αλληλοκαθορίζονται και συνυπάρχουν σε μια αδιάσπαστη ενότητα.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. καθορίζει αταλάντευτα την προοπτική της σοσιαλιστικής αλλαγής, σφυρηλατεί την συνείδηση των εργαζομένων, διαμορφώνει τους όρους της ταξικής πάλης. Η οργάνωση λειτουργεί ως καταλύτης στις κοινωνικές εξελίξεις και αποτελεί το βασικό εργαλείο της σοσιαλιστικής οικοδόμησης.

Η λειτουργία της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. οφείλει να εκπληρώσει δύο βασικά καθήκοντα :

1. Ν'ανεβάσει το πολιτικό και ιδεολογικό επίπεδο της μεγάλη πλειοψηφίας των εργαζομένων, και
2. Να εμπνεύσει τους εργαζόμενους για την εντατικότερη δυνατή συμμετοχή τους στη διαχείριση των κοινωνικών πραγμάτων.

Τα δύο αυτά καθήκοντα δεν αποτελούν αυτοσκοπό, αλλά μέσα και

προϋποθέσεις για την πραγμάτωση της σοσιαλιστικής αλλαγής.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει καθήκον να μετατρέπει την εθνική και λαϊκή συλλογική βούληση, σε δύναμη προώθησης των κοινωνικών αλλαγών. Να αναδιαρθρώνει ολόκληρο το σύστημα πνευματικών, πολιτιστικών και πολιτικών αξιών με βάση την κατεύθυνση για μια σοσιαλιστική κοινωνία.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. εκφράζει τις προοδευτικές κοινωνικές δυνάμεις. Δεν είναι όμως απλή και απ'ευθείας αντανάκλασή τους. Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει δική της πολιτική οντότητα. Έχει δική της συγκεκριμένη και οριοθετημένη ιδεολογία. Στηρίζεται στην μαρξιστική μέθοδο ανάλυσης και με εργαλείο αυτήν αναλύει την κοινωνική εξέλιξη κάτω από το πρίσμα της ταξικής πάλης.

Η οργάνωση έχει την συλλογική αντίληψη και ικανότητα να εντάσσει τους καθημερινούς επιμέρους αγώνες σε μια μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη στρατηγική σοσιαλιστικών αλλαγών.

Οι δυνάμεις της οργάνωσης πολλαπλασιάζονται μέσα από την επαφή και σύνδεσή της με τους αγώνες του λαού. Ρόλος της είναι καθημερινά να πείθει τους εργαζόμενους ποιά είναι τα ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα συμφέροντά τους.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. λειτουργεί εντάσσοντας τα μέλη του στους επιμέρους μαζικούς χώρους και προωθώντας τις ακαταμάχητες ιδέες της Δημοκρατίας και του Σοσιαλισμού μέσα στην καθημερινή ζωή, σ'όλους τους χώρους που εργάζεται, μορφώνεται και κατοικεί ο λαός μας.

Ε. ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΟΜΜΑΤΟΣ - ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ - ΚΡΑΤΟΥΣ - ΜΑΖΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Ανάμεσα στο Κίνημα (οργάνωση) και το μαζικό κίνημα οι σχέσεις είναι ακατάλυτες και μόνιμες χωρίς να στηρίζονται σε νομικές τυπολατρικές ρυθμίσεις, αλλά στην κοινή ιδεολογία, στον κοινό σκοπό, τα διαφορετικά μέσα, και στη δουλειά των συντρόφων που δουλεύουν σε αυτά.

Το ίδιο ουσιαστικές είναι οι σχέσεις ανάμεσα στην οργάνωση και στην Κυβέρνηση όπως επανειλημμένα έχει διακηρυχθεί.

Αυτές οι σχέσεις δεν έχουν να κάνουν με ρουσφετολογικές μικροκομματικές παρεμβάσεις αλλά με την κοινή πίστη και στρατηγική για τον τρόπο της σοσιαλιστικής αλλαγής στην Ελλάδα.

Η 9η Σύνοδος και η 10η Σύνοδος της Κ.Ε. αναλυτικά και ολοκληρωμένα προσδιορίζουν τις σχέσεις : ΚΟΜΜΑ - ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΚΟΜΜΑ - ΚΡΑΤΟΣ, ΚΟΜΜΑ - ΜΑΖΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ.

Δεν θα είναι λοιπόν μόνο η δύναμη του κεφαλαίου, ούτε μηχανισμοί του κράτους, ούτε θα είναι μόνο οι δολοπλοκίες των ιμπεριαλιστών υπεύθυνες εάν δεν μπορούμε να χτίσουμε τη σοσιαλιστική κοινωνία. Ούτε θα είναι υπεύθυνες οι αυταπάτες ορισμένων κοινωνικών στρωμάτων.

Αλλά θα είναι η δική μας δράση, η δική μας παρέμβαση, η δική μας καθοδηγητική δουλειά εκείνες που θα έχουν την ευθύνη και την τιμή για την τύχη του σοσιαλιστικού πειράματος στην Ελλάδα.

Η πολύχρονη πείρα του διεθνούς εθνικο - απελευθερωτικού και σοσιαλιστικού κινήματος, καθώς και τα καθημερινά μας βιώματα, αποδεικνύουν ότι ο εργαζόμενος λαός στην πάλη του ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τον καπιταλισμό το κύριο όπλο που μπορεί να παραθέσει είναι : η ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

II. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΤΟΥ 1981

Μετά τις εκλογές του Οκτώβρη του '81 οι λαϊκές δυνάμεις και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. ανέλαβαν την πρωτοβουλία των πολιτικών κινήσεων.

Παράλληλα άρχισε η διαδικασία να δημιουργηθούν οι όροι για την ανατροπή της ιδεολογίας της άρχουσας τάξης και την ιδεολογική επικυριαρχία των προοδευτικών κοινωνικών δυνάμεων, που εκφράζονται μέσα από το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε πριν τον Οκτώβρη του '81, αρχίσει να μεταξελίσσεται σε οργάνωση εξουσίας. Διέθετε συγκεκριμένες ταχτικές και στρατηγικές επιλογές, διαμόρφωσε στρατηγικές μετάβασης μέσα από το πρόγραμμα κυβερνητικής πολιτικής και συγκροτήθηκε οργανωτικά με τοπική, κλαδική και εργασιακή διάταξη.

Η μετεξέλιξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από αντιπολιτευτική σε οργάνωση εξουσίας δεν έγινε, ούτε γίνεται και τώρα στην κυβερνητική περίοδο, χωρίς πιασμούς, αδυναμίες και λάθη. Παρατηρούμε να επαναλαμβάνονται και στην περίοδο αυτή λάθη του παρελθόντος : αυτονομήσεις στο μαζικό χώρο, απολίτικες διαδικασίες, λειτουργικές αρρυθμίες, αδυναμίες στην κατανόηση τακτικών επιλογών και ενδιαμέσων στόχων. Όμως σε καμιά περίπτωση τα παραπάνω φαινόμενα δεν αναθεωρούν την βασική επιλογή του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για τη συγκρότηση μιας οργάνωσης μαζικής, δυναμικής και πρωτοπόρας. Αντίθετα οι πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις τονίζουν όσο ποτέ άλλοτε τον αποφασιστικό ρόλο που καθημερινά πρέπει να παίξει η οργάνωση.

Την πρώτη χρονική περίοδο μετά τον Οκτώβρη του '81 ένας μεγάλος αριθμός στελεχών στρατεύεται για την ανάληψη κυβερνητικών ευθυνών. Νέες συνθήκες διαμορφώνονται μέσα στις οποίες πρέπει να λειτουργήσει η οργάνωση. Πολλαπλασιάζεται η ένταξη νέων μελών στο ΠΑ.ΣΟ.Κ., οι οργανώσεις αριθμητικά αυξάνονται εντυπωσιακά.

Αποτέλεσμα της κατάστασης που διαμορφώνεται είναι η δημιουργία σημαντικού κενού στον προσανατολισμό, την καθοδήγηση και τη λειτουργία της οργάνωσης.

Σταδιακά, η οργάνωση ξεπερνάει τα προβλήματα, ξαναβρίσκει τη δυναμική της, καλύπτει τα κενά, προσανατολίζεται στους στόχους και τα καθήκοντα που θέτουν οι νέες συνθήκες.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. διατηρεί και συνεχώς κατοχυρώνει την πολιτική και ιδεολογική της αυτονομία. Ανεβάζει το ιδεολογικό - πολιτικό επίπεδό της. Στηρίζει, αναλύει και εξειδικεύει το επιτελούμενο κυβερνητικό έργο. Παρεμβαίνει, προσανατολίζει και πολιτικοποιεί τα μαζικά κινήματα. Πρωτοστατεί στη δημιουργία νέων θεσμών λαϊκής συμμε-

τοχής. Παρεμβαίνει στις ανάγκες της αναπτυξιακής διαδικασίας που καθορίζονται από το 5ετές πρόγραμμα.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. συνδέει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον, το γενικό με το ειδικό.

Στα πλαίσια της σημερινής πραγματικότητας στηρίζει, αναλύει και εξειδικεύει το εφικτό της κυβερνητικής πολιτικής. Ταυτόχρονα όμως με τη δημιουργία ευνοϊκότερων λαϊκών και κοινωνικών συσχετισμών, καλλιεργεί και διαδίδει το επιθυμητό, την στρατηγική και το όραμα.

Η οργάνωση στηρίζει την καθημερινή κυβερνητική πολιτική, αλλά δεν εγκλωβίζεται σε μια τέτοια μονοσήμαντη πρακτική. Με την ανάλυση, την ερμηνεία και την προοπτική που δίνει σε κάθε κυβερνητικό μέτρο εγγυάται την πορεία προς το σοσιαλισμό. Αυτή η διαδικασία αποτελεί όρο για την οργάνωση για να μην απορροφηθεί από την καθημερινότητα και απολιτικοποιηθεί.

Από τον άποψη αυτή, η θέση για αποκλειστικό προσανατολισμό προς την στήριξη της κυβερνητικής πρακτικής αλλά και η λογική βελτίωσης των δομών μέσα από οριακές μεταρρυθμίσεις, πρέπει να αποτελούν μόνιμο στόχο ιδεολογικής αντιπαράθεσης πάνω στις αρχές για το ρόλο και τη λειτουργία της Οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Η οργάνωση οφείλει να βρίσκεται μόνιμα σε μια διαρκή ειρηνική επανάσταση για να μην γραφειοκρατικοποιηθεί και για να μην εγκλωβισθεί. Δηλαδή, για να μην εγκλωβίσει την προοπτική για μια νέα κοινωνία.

Μόνη λύση και επιλογή είναι η πολιτικοποίηση, η γνώση του κοινωνικού γίγνεσθαι, η συνεχής τροφοδότηση από την δυναμική του λαϊκού κινήματος.

Η ανάπτυξη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η ανάγκη στήριξης και καθοδήγησης της πορείας της αλλαγής επιβάλλουν ακόμη περισσότερο την ενίσχυση της οργάνωσης. Επιβάλλουν τον προσανατολισμό, τη σχέση και την παρέμβασή της στο Δημοκρατικό Προγραμματισμό και την παραγωγική διαδικασία. Τη στήριξη της λαϊκής συμμετοχής και των θεσμών λαϊκής εξουσίας. Επιβάλλουν την κατοχύρωση όλων των μέχρι σήμερα κατακτήσεων. Την πυροδότηση και τη δημιουργία νέων προϋποθέσεων για την κατάκτηση νέων στόχων που θα υλοποιούν την Αλλαγή και θα ανοίγουν το δρόμο για το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό.

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

- α) Η δημοκρατική διαδικασία, που προσδιορίζει τη δομή και τη λειτουργία της οργάνωσης.

Τα θεμελιανά της γνωρίσματα είναι : το ενιαίο κέντρο καθοδήγησης, η ενιαία έκφραση και δράση προς τα έξω, η αμφίδρομη πληροφόρηση και ο προγραμματισμός στα πλαίσια της πολιτικής μας γραμμής.

Η δημοκρατία και η αποτελεσματικότητα, η κριτική και αυτοκριτική, η άμεση εκλογή, η περιοδική εναλλαγή και η ανακλητότητα αποτελούν μόνιμα χαρακτηριστικά της καθημερινής μας λειτουργίας-

- β) Η σύνθεση και ο μετασχηματισμός των αντιθέσεων, που αποτελεί τη μέθοδο επίλυσης κάθε αντίθεσης μέσα στην οργάνωση.

Κάθε αντίθεση πρέπει να επιλύεται στα πλαίσια του ρόλου της οργάνωσης και της αποστολής του Κινήματος, Πρέπει να παίρνει αυστηρά υπόψη της την ταξική αναγωγή του ΠΑ.ΣΟ.Κ., τη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στο κόμμα και τις κοινωνικές τάξεις, στο κόμμα και το κράτος. Πρέπει τελικά να υποτάσσεται στην στρατηγική υπόθεση της ενωτικής παρέμβασης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στον σχηματισμό των κοινωνικών δυνάμεων που συνθέτουν την Εθνική Λαϊκή Ενότητα.

Ο ανοιχτός πολιτικός διάλογος, κάτω από το πλαίσιο που αναφέρθηκε, χρησιμοποιούμενος σαν μέσο για τον μετασχηματισμό και τη σύνθεση των αντιθέσεων είναι σίγουρο ότι δεν καταλαγιάζει απλά τις αντιθέσεις αυτές αλλά αντίθετα προσφέρει μια νέα ποιότητα στην οργάνωση και ένα βήμα στην κατεύθυνση της κατάκτησης της ενιαίας αντίληψης.

- γ) Δημοκρατικός διάλογος - ενότητα οργάνωσης.

Στοιχείο άρρηκτα δεμένο με την φυσιογνωμία μας αποτελεί ο δημοκρατικός διάλογος μέσα στα όργανα και τις οργανώσεις. Αποτελεί προϋπόθεση για την πολιτικοποίηση των διαδικασιών και την κατοχύρωση της ενότητας της οργάνωσης.

Ενότητα δεν σημαίνει άκριτη υποταγή και φαρισαϊκή υποκρισία. Η ενότητα προϋποθέτει κοινή πολιτική. Οι αντιθέσεις βρίσκουν την ενοποίησή τους σε ελευθερία διαλόγου, κάτω από το πρίσμα της συντροφικότητας και του πολιτικού ήθους.

Δεν είναι δυνατό να μιλάμε για δημοκρατικό διάλογο και ταυτόχρονα να δεχόμαστε την ύπαρξη ομάδων και μηχανισμών. Το αποτέλεσμα της αποδοχής μιας τέτοιας διαδικασίας θα είναι ο κατακερματισμός της συνοχής του φορέα, η υπονόμευση της ενιαίας λειτουργίας τους, η υποβάθμιση της αποτελεσματικότητάς του, ο πολυκεντρισμός και τέλος η απεμπόληση της πολιτικής αυτονομίας του μέλους και του στελέχους. Αρνούμαστε την λογική των

ομάδων, χωρίς περιστολή των δικαιωμάτων των μελών και των στελεχών μας, με διεύρυνση της δημοκρατίας και του πλουραλισμού.

δ) Τα μόνιμα χαρακτηριστικά και ο ρόλος της οργάνωσης.

Κάθε οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. οφείλει να κατοχυρώνει στην πράξη τον σοσιαλιστικό της χαρακτήρα.

Να οργανώνει την πολιτική της πράξη, ώστε :

- Να είναι ανοιχτή και μαζική στην αντιπροσώπευση και έκφραση, αλλά κύρια στη συμμετοχή και πρωτοβουλία των τάξεων και στρωμάτων που τα συμφέροντά τους υπηρετεί.
- Να διατάσσει τις δυνάμεις της με βάση πάντοτε την πολιτική συγκυρία και τις προτεραιότητες δράσης του Κινήματος.
- Να δένει διαλεχτικά την παρέμβαση στο μαζικό κίνημα με την ενοποιητική εσωτερική λειτουργία, μέσα από την ιδεολογία και τη φυσιογνωμία του ΠΑ.ΣΟ.Κ..
- Να συνδέει κάθε στιγμή το ειδικό με το γενικό, την ταχτική με την στρατηγική.
- Να έχει τη σωστή διαλεχτική σχέση κυβέρνησης - κόμματος και κόμματος - Κράτους.
- Να έχει μόνιμη ενοποιητική και καθοδηγητική λειτουργία με στόχο την διεύρυνση της ΕΛΕ μέσα από την Ανοιχτή Πολιτική Δράση.
- Να καταχτάει καθημερινά την πολιτική της αυτονομία σε σχέση με την κοινωνική προέλευση, στα προσωπικά συμφέροντα και τις συντεχνιακές διεκδικήσεις.
- Μέσα από την διάταξη της στους μαζικούς χώρους και τους δημοκρατικούς θεσμούς, να μετατρέπει το εκλογικό ποσοστό σε δύναμη πολιτικής εξουσίας.
- Να εμπλουτίζει το στοχασμό και την ιδεολογία της και να ενισχύει την φυσιογνωμία της, ολοκληρώνοντας την πολιτική στρατηγική της.
- Να διαπαιδαγωγεί τα μέλη πάνω σε ηθικές και αγωνιστικές αρχές καλλιεργώντας την άμιλλα, την συντροφικότητα, την συλλογικότητα, την πειθορχία.
- Να έχει αυτοπεποίθηση και πρωτοβουλία στη μαζική της δράση.

ε) Πρόγραμμα δράσης

Ένα πρόγραμμα δράσης σημαίνει πρώτα απ'όλα, ευθύνες και λειτουργίες σ'όλα τα επίπεδα της οργάνωσης.

Η Κεντρική καθοδήγηση, δίνει το πλαίσιο και τις προτεραιότητες δράσης που πρέπει να προσανατολισθεί η οργάνωση και να διατάξει συνολικά τις δυνάμεις της.

Τα ενδιάμεσα καθοδηγητικά όργανα, προγραμματίζουν μέσα στα πλαίσια των κατευθύνσεων των Επιτροπών της Κ.Ε. και των αποφάσεων των συνόδων της Κ.Ε..

Οι Οργανώσεις Βάσης (Τ.Ο., Κ.Ο., Ο.Π.), καθορίζουν ατομικές και συλλογικές ευθύνες.

Για τη δημιουργία και υλοποίηση ενός συγκεκριμένου προγράμματος δράσης, θα πρέπει να υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις :

- Η εσωτερική λειτουργία της οργάνωσης, με βάση την οποία θα καταντά τα ποιοτικά εκείνα χαρακτηριστικά που θα της επιτρέψουν να δώσει ουσιαστικό περιεχόμενο στην παρέμβασή της στο χώρο.
- Ο διάλογος, σαν το στοιχείο εκείνο, με βάση το οποίο θα επιλέγεται η σωστή πολιτική και θα ιεραρχούνται οι στόχοι.
- Η προπαγάνδισή, σαν όρος για την αποτελεσματική επιτυχία της κάθε πολιτικής παρέμβασης.
- Η παρέμβαση, που σημαίνει καθοδηγητική παρουσία στις κοινωνικές διεργασίες, μέσα στο λαό και τα προβλήματά του μέσα στα μαζικά κινήματα και τους θεσμούς.

Στις σημερινές συνθήκες γίνεται ολοένα και πιο πολύ φανερό η ανάγκη για το ποιοτικό άλμα στην καθοδηγητική λειτουργία των οργάνων και στη μαζική δουλειά των οργανώσεων.

Προς τούτο απαιτείται επισήμανση και ολόπλευρη ανάλυση του χώρου ευθύνης των οργανώσεων.

Οι επιλογές μας, η τακτική και στρατηγική μας για μια αποτελεσματική παρέμβαση της οργάνωσης πρέπει να βασίζονται :

- Στην κοινωνική ανάλυση του χώρου.
- Στην μελέτη της οικονομικής εξέλιξης της περιοχής.
- Τη μορφή και τον ρυθμό της ανάπτυξης του συγκεκριμένου χώρου που γνώρισε τις τελευταίες δεκαετίες και τις επιπτώσεις

που υπήρξαν από αυτή.

- Την πολιτική ιστορία του τόπου και την πολιτιστική παράδοση της περιοχής.

Ταυτόχρονα απαιτείται :

- Η μελέτη των τοπικών προβλημάτων της που έχουν άμεση σχέση με την ποιότητα ζωής του λαού.
- Η ιεράρχηση των αναγκών και προβλημάτων.
- Η πλήρης κατανόηση της Κυβερνητικής Πολιτικής και των ετήσιων επιλογών της.
- Η γνώση του Πενταετούς Προγράμματος και οι προτεραιότητες που δίνει σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

στ) Έλεγχος - κριτική - αυτοκριτική.

Η κριτική της πορείας της οργάνωσης τοπικά ή συνολικά είναι δικαίωμα και υποχρέωση του κάθε μέλους.

Η αυτοκριτική θα πρέπει να προτάσσεται της κριτικής και να αποτελεί μια συνειδητή πολιτική πράξη. Δεν είναι τρόπος απεμπόλισης ευθυνών. Ούτε μέθοδος προετοιμασίας του εδάφους για στείρα και αρνητική κριτική. Η αυτοκριτική αποτελεί όρο για την ύπαρξη στην οργάνωση εποικοδομητικού διαλόγου και στοιχειοθετημένης ουσιαστικής κριτικής.

Η κριτική για να είναι εποικοδομητική θα πρέπει :

- Να παίρνει υπόψη της τις μέχρι σήμερα κατακτήσεις της οργάνωσης, γιατί άλλως υπάρχει ο κίνδυνος μηδενισμού μιας ολόκληρης πορείας.
- Να στηρίζεται στην γνώση της συνολικής κατάστασης της οργάνωσης και των αδυναμιών της.
- Να αποδεικνύει την κατάκτηση της πολιτικής αυτονομίας του μέλους σε σχέση με τα συμφέροντα της κοινωνικής τάξης από την οποία προέρχεται.
- Να συνοδεύεται από θετικές προτάσεις για το ξεπέρασμα των προβλημάτων και αδυναμιών.

Η λειτουργία του ελέγχου, της κριτικής και της αυτοκριτικής στο βαθμό που εξελίσσεται κάτω από το παραπάνω πλαίσιο, εισάγει μια νέα ποιότητα στις λειτουργίες μας κατοχυρώνει το πολιτικό ήθος, αναδεικνύει στελέχη, μετεξελίσει την οργάνωση.

Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν βασικούς πολιτικούς όρους για την κομματική μας οικοδόμηση. Απορρέουν από τη φυσιογνωμία μας, προσδιορίζουν την πολιτική μας θεωρία για την οργάνωση και συνθέτουν την Ενιαία Αντίληψη.

ζ) Λειτουργία οργάνων

Η λειτουργία και παρέμβαση του κάθε οργάνου (Ν.Ε., Επ. Γρ., Τομ. Γρ., Γρ. Πόλης) θα πρέπει να στηρίζεται πάνω σε συγκεκριμένους πολιτικούς όρους, προκειμένου να ανταποκριθεί στο ρόλο του.

Οι πολιτικοί αυτοί όροι λειτουργίας είναι :

1. Η κατανόηση της φιλοσοφίας του τρίτου δρόμου για τον σοσιαλισμό και του ρόλου της οργάνωσης σ' αυτήν την πορεία.
2. Η εμπέδωση της στρατηγικής σημασίας της ΕΛΕ στον δημοκρατικό δρόμο για τον σοσιαλισμό.
3. Η κατάκτηση μέσα από την καθημερινή πράξη των σχέσεων Κινήματος - Κυβέρνησης - Κράτους - Μαζικού Κινήματος.
4. Η δυνατότητα μετάβασης από την γενική πολιτική γραμμή στις εξειδικευμένες πολιτικές κατά χώρο.
5. Η ύπαρξη πολιτικού ύψους και αγωνιστικού ήθους.
6. Η πολιτική συνοχή και η συντροφική συλλογική λειτουργία.
7. Η αποτελεσματική και ευέλικτη λειτουργία των οργάνων.
8. Η ικανότητα σύνθεσης και μετασχηματισμού των αντιθέσεων.
9. Η καταξίωση των οργάνων μέσα από την πολιτική πειθώ, την πολιτική και ιδεολογική υπεροχή.
10. Η απόρριψη των απολίτικων διοικητικών παρεμβάσεων και πολιτικών "φιλίας".
11. Οι εποικοδομητικές σχέσεις με τα ανώτερα καθοδηγητικά όργανα.
12. Η κατανόηση της αναγκαιότητας για ανάλυση, σχεδιασμό, εξειδίκευση, υλοποίηση, απολογισμό και έλεγχο.
13. Η αναγόρευσή τους όχι μόνο στην συνείδηση της οργάνωσης αλλά όλου του λαού της περιοχής τους, σαν πολιτικά πρωτοπόρα και καταξιομένα όργανα.

η. Κατοχύρωση του θεσμού των Επ. Γρ., Τομ. Γρ., Γρ. Πόλης

Η προσαρμογή τους στη σημερινή συγκυρία αλλά και η κατοχύρωσή

τους και καταξίωσή τους, περνάει μέσα από την επιλογή της ουσιαστικοποίησης του ρόλου τους και την ενίσχυση των καθοδηγητικών τους αρμοδιοτήτων ώστε να μπορέσει η Ν.Ε. να ανταποκριθεί στον πολιτικό της ρόλο.

Παράλληλα η υπάρχουσα οργανωτική ανάπτυξη, οι νέοι οργανωτικοί στόχοι και η προοπτική αντιστοίχισης της οργανωτικής δομής με την πυραμίδα του δημοκρατικού προγραμματισμού, επιβάλλουν την παραπέρα στήριξη του θεσμού των οργάνων αυτών.

Σήμερα σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούνται τάσεις εκφυλισμού του νέου αυτού θεσμού. Κύρια χαρακτηριστικά των τάσεων αυτών αποτελούν ο διεκπεραιωτισμός, η αναποτελεσματικότητα, η αδυναμία καθοδήγησης. Τα αίτια της κατάστασης αυτής συνίστανται κυρίως στην έλλειψη εμπειρίας των συντρόφων που στελεχώνουν τα όργανα αυτά, στην λαθεμένη αντιμετώπισή τους από τις Ν.Ε., στην αδυναμία των οργανώσεων να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα ύπαρξής τους και να τα αποδεχτούν σαν ενδιάμεσα καθοδηγητικά όργανα.

Για τους λόγους αυτούς είναι σήμερα αναγκαία η πολιτικοποίηση της λειτουργίας τους και η καθοδηγητική τους παρέμβαση τις οργανώσεις που έχουν την ευθύνη.. Οι Ν.Ε. θα πρέπει να αντιμετωπίζουν με εμπιστοσύνη τα όργανα αυτά και να αποφεύγουν την κηδεμόνευσή τους μέσα από άσκοπες παρεμβάσεις στις καθοδηγητικές τους λειτουργίες. Οι οργανώσεις θα πρέπει να κατανοήσουν την αναγκαιότητά τους και να στηρίξουν τις λειτουργίες των Έπ. Γρ., Τομ. Γρ., Γρ. Πόλης.

Η σωστή λειτουργία των παραπάνω οργάνων εξασφαλίζει :

- Το δέσιμο της καθοδήγησης με τη βάση.
- Τον αποτελεσματικό συντονισμό της δράσης των Τ.Ο. και Κ.Ο. της ίδιας επαρχίας ή τομέα.
- Την ανάδειξη στελεχών.
- Την πολιτικοποίηση των Τ.Ο. και Κ.Ο..
- Την αποκέντρωση και πολιτικοποίηση των λειτουργιών της Ν.Ε., με την απελευθέρωσή της από όγκο καθημερινής καθοδηγητικής δουλειάς προς τις Τ.Ο. και Κ.Ο..

θ) Η λειτουργία του θεσμού των Περιφερειακών Συμβουλίων.

Ήδη η Κ..Ε. έχει θεσμοθετήσει τα Περιφερειακά Συμβούλια σαν μια ενδιάμεση οργανική βαθμίδα ανάμεσα στις Ν.Ε. και την καθο-

δήγηση του Κινήματος.

Η σημερινή φάση ανάπτυξης της οργάνωσης χαρακτηρίζεται :

Πρώτον : από την προσπάθεια : για ενίσχυση και κατοχύρωση του καθοδηγητικού ρόλου των Επαρχιακών Γραφείων, των Τομεακών Γραφείων, και των Γρ. Πόλης. Των ενδιαμέσων δηλαδή καθοδηγητικών οργάνων ανάμεσα στις Ν.Ε. και στις Τ.Ο. και Κ.Ο..

Δεύτερον : από την προσπάθεια : για την ενίσχυση της λειτουργίας και την κατοχύρωση του νέου ρόλου των Ν.Ε. όπως αυτός διαμορφώνεται από τις απαιτήσεις που προκύπτουν με την ανάληψη των κυβερνητικών ευθυνών από το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Η διαδικασία αυτή για την ανάπτυξη και συγκρότηση της οργάνωσης απαιτεί μεγάλο αριθμό στελεχών ικανά να ανταπεξέλθουν στις καθοδηγητικές ανάγκες των οργανώσεων, να αναλύουν τα προβλήματα της περιοχής και να εξειδικεύουν την παρέμβαση της οργάνωσης.

Παράλληλα γίνεται ολοένα και πιο φανερό η ανάγκη για την ενοποίηση της αντίληψης των οργανώσεων κατά περιφέρεια μεστόχο την αποτελεσματική και συντονισμένη παρέμβαση στις διαδικασίες του Δημοκρατικού Προγραμματισμού και της Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η θεσμοθέτηση των Περιφερειακών Συμβουλίων έρχεται να καλύψει αυτήν την αδυναμία. Να αρθρώσει και να ενισχύσει τον κομματικό λόγο σε επίπεδο Περιφέρειας γύρω από την αναπτυξιακή διαδικασία. Να παρέμβει καταλυτικά στις τοπικές αντιθέσεις που δημιουργούνται από την προσπάθεια της Κυβέρνησης για ισόρροπη ανάπτυξη.

Στη φάση αυτή, όμως, τα Περιφερειακά Συμβούλια, δεν μπορούν να έχουν καθοδηγητικό ρόλο για την λειτουργία της οργάνωσης. Γιατί κάτι τέτοιο θα αναιρούσε στην πράξη τη προσπάθεια για την ενίσχυση του ρόλου και της λειτουργίας των άλλων οργάνων, των Ν.Ε., Επ. Γραφείων, Τομ. Γραφείων, Γραφείων Πόλης.

Απαιτείται όμως, τα Περιφερειακά Συμβούλια, να έχουν συντονιστικό ρόλο σε σχέση με τα προβλήματα ανάπτυξης της Περιφέρειας τα οποία πρέπει να αντιμετωπίζονται σε τακτά διαστήματα με τη συνεδρίαση των Γραμματειών των Ν.Ε. της κάθε Περιφέρειας και τη συμμετοχή μελών της καθοδήγησης του Κινήματος.

ι) Ανάπτυξη και πολιτικοποίηση των λειτουργιών της Τ.Ο. και Κ.Ο.

Για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. από την οργάνωση βάσης πρέπει να αρχίζει η ιδεολογική και οργανωτική πολιτική του. Η ποσοτική και ποιοτική ανάπτυξη των οργανώσεων βάσης πρέπει να είναι ο κύριος

ιδεολογικός και οργανωτικός μας στόχος, γιατί δυναμώνει αποφασιστικά την πολιτική και μαζική μας δράση.

Η οργάνωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., για να γίνει η Αλλαγή, θα πρέπει να ξεπερνά την αδράνεια των μαζικών χώρων. Θα πρέπει ο πολιτικός φορέας να έχει συνείδηση μετασχηματισμού του υπάρχοντος κοινωνικού συστήματος. Θέλουμε να επιδιώκουμε μια οργάνωση δημιουργίας και ζωής και όχι μια οργάνωση αντιπροσώπων στην νομή εξουσίας.

Είναι γεγονός ότι σήμερα, σε ορισμένες περιπτώσεις, η οργάνωση έχει αντικατασταθεί από τα όργανά της. Υπάρχουν φαινόμενα δυσλειτουργίας, αποπροσανατολισμού, αναποτελεσματικότητας.

Με μια τέτοια κατάσταση όμως είναι σαφές ότι δεν είναι δυνατόν να προχωρήσουμε. Η αλλαγή είναι αποτέλεσμα παρέμβασης Κυβέρνησης - Οργάνωσης και της δυναμικής του Μαζικού Κινήματος. Γι' αυτό είναι σήμερα περισσότερο παρά ποτέ αναγκαίο οι οργανώσεις βάσης να γίνουν το ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε μικρογραφία στο χώρο τους.

Σήμερα οι Τ.Ο. και Κ.Ο. θα πρέπει να αναπτύξουν τα δικαιώματά τους και την δύναμή τους. Μόνον έτσι εξασφαλίζεται η ενότητα και η ιδεολογική συνοχή. Η οργάνωση αντιπροσώπων δεν έχει καμιά αξία, καμιά δυναμική. Η διαδικασία υποκατάστασης των οργανώσεων από τα όργανα, οδηγεί σε μια αναίρεση της κομματικής μας δομής, δηλ. σε ένα μηχανισμό κατανομής πόστων, δηλ. στον ρεφορμισμό ή στην γραφειοκρατικοποίηση και στον αποκεντρωτισμό.

ια). Κοινοβουλευτική Εκπροσώπηση

Βασικό ζήτημα που πρέπει να επεξεργαστεί η οργάνωση είναι η ουσιαστική συμβολή της Κοινοβουλευτικής Εκπροσώπησης στην διαδικασία της Οργανωτικής πολιτικής του Κινήματος.

Σήμερα μετά την κατάργηση του σταυρού προτίμησης που απελευθερώνει την κοινοβουλευτική εκπροσώπηση από το πλέγμα της σχέσης ψηφοφόρου - κομματάρχη - βουλευτή, υπάρχουν εκείνες οι προϋποθέσεις για την πλήρη και ουσιαστική ζεύξη στην συνολική δράση Κοινοβουλευτικών και εξωκοινοβουλευτικών στελεχών που τελικά αποτελεί τόσο ιστορική αναγκαιότητα όσο και τακτική επιλογή του Κινήματος.

Με βάση την ψυχολογία του Λαού μας, τις ιστορικές και κοινωνικές του καταβολές, έχουμε σαν βασική μας αρχή το Ειρηνικό πέρασμα στο σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας μας, μέσα από συνθήκες Κοινοβουλευτισμού. Η γενική αυτή παραδοχή

απαιτεί από την οργάνωση να χαράζει και να προγραμματίζει, με συνειδητή ενεργητικότητα των κοινοβουλευτικών και εξωκοινοβουλευτικών μας στελεχών, την παρέμβαση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στους μαζικούς χώρους.

ιβ.1. Οικονομική Αυτοδυναμία

Η πολιτική και ταξική αυτοτέλεια του ΠΑ.ΣΟ.Κ., το άπλωμα και η συνοχή της οργάνωσής του, καθώς και η πρωτοποριακή του θέση στον προοδευτικό χώρο, εξαρτώνται άμεσα και καθοριστικά από την ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΙΑ.

Κάτω από το πρίσμα αυτό, οι πολύπλευρες λειτουργίες του Κινήματος επιβάλλουν την συνεχή δραστηριότητα των οργανώσεων για την κάλυψη των οικονομικών του αναγκών.

2. Η σημασία και οι όροι της μαζικοποίησης της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

Η Ε.Λ.Ε. αποτελεί καθοριστική επιλογή στρατηγικής σημασίας για το ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Η συγκρότηση του ιστορικού σχηματισμού εξουσίας των προοδευτικών κοινωνικών δυνάμεων, είναι αναγκαίο να εκφράζεται και στην κοινωνική σύνθεση των οργανώσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ..

Η ισότιμη ένταξη των μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων και στρωμάτων στο νέο μπλοκ εξουσίας, επιβάλλει μια αντίστοιχη σύνθεση και στελέχωση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. σε όλα τα επίπεδα της οργάνωσης.

Αυτό αποτελεί όρο για την διαφύλαξη και ενίσχυση τόσο της ΕΛΕ όσο και της φυσιογνωμίας του ΠΑ.ΣΟ.Κ.. Προϋπόθεση για την επιτυχία του παραπάνω στόχου είναι η συνεχής μαζικοποίηση των οργανώσεων από τις κοινωνικές δυνάμεις που εκφράζει.

Πέρα απ' αυτό η ποσοτική ανάπτυξη της οργάνωσης του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι αναγκαία για την ενδυνάμωση της δυναμικής του Κινήματος, την αποφυγή της γραφειοκρατίας και του κινδύνου μετατροπής του από μαζικό κίνημα σε κόμμα στελεχών.

Η πολιτικοποίηση της οργάνωσης, η συνεχής εσωτερική εύρυθμη λειτουργία της, η αποτελεσματική μαζική της δράση, είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την μαζικοποίησή της. Ταυτόχρονα αποτελούν στοιχεία που διασφαλίζουν την σωστή ένταξη των νέων μελών, την λειτουργία τους σύμφωνα με τις αρχές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και την ουσιαστική κομματική, πολιτική και μαζική προσφορά τους.